

Mazalová, Lucie

Konsolace

In: Mazalová, Lucie. *Čítanka snadných textů ze středověké latiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 63-64

ISBN 978-80-210-6969-5; ISBN 978-80-210-6972-5 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130512>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

IX. Konsolace

Ve zvláštní kapitole uvádím ukázkou textu, v němž se spojuje poezie s konsolací. Jana Nechutová rozlišuje dva hlavní typy konsolace – „útěšné projevy v užším slova smyslu“ a „skladby po Boethiově vzoru“⁴⁶ s filozofickým nebo morálně-teologickým obsahem. Některé skladby líčí dokonce stejnou krizovou situaci autora jako Boethiova *Útěcha* a v tom případě se jedná spíše o plankty (nářky). Kromě planktu se konsolační tematika může spojovat také se sporem (*conflictus*).

Středověká konsolace je ovlivněna konsolací antickou např. z hlediska argumentačního materiálu.⁴⁷ K návaznosti konsolace na určitých prvcích známých již z antiky přispěl zásadně autor naší následující ukázky – Venantius Fortunatus (před 550 – po 600),⁴⁸ který bývá považován buď za posledního antického latinského básníka, nebo častěji za prvního středověkého básníka.

46 NECHUTOVÁ, J. *Úděl a útěcha*. Heršpice: EMAN, 1995, s. 105. ISBN 80-900696-8-1.

47 Tamtéž, s. 105–106.

48 VIDMANOVÁ, A. Venantius (Honorius Clementianus) Fortunatus. In SLS, s. 592.

Venantius Fortunatus – *Item ad Chilpericum et Fredegundem reginam*

Útěšná skladba

Aspera condicio et sors inrevocabilis horae!
quod generi humano tristis origo dedit,
cum suadens coluber proiecit ab ore venenum,
morsu et serpentis mors fuit Eva nocens:
sumpsit ab ipso ex tunc Adam patre terra dolorem,
et de matre gemens mundus amara capit.
praevaricando duo probro damnantur acerbo:
ille labore dolet, haec generando gemit.
mors venit inde vorax, transmissa nepotibus ipsis,
heredesque suos tollit origo nocens.
ecce hoc triste nefas nobis genuere parentes (...)

(Monumenta Germaniae historica. Tomus IV, pars I. Venanti Fortunati opera poetica. Rec. et emend. F. Leo. Berolini: Apud Weidmannos, 1881, IX/2, s. 205.)

Slovní zásoba

condicio, onis, f. – postavení, poměry, úděl, osud
inrevocabilis (irrevocabilis), e – nezměnitelný, neodvolatelný
coluber, bri, m. – had
morsus, us, m. – uštknutí
gemo, ere, ui, itum – naříkat
amarus, a, um – hořký